

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2009 - 2014

Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων

(2011/2052 (INI))

30.8.2011

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

της Επιτροπής Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων

προς την Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων

σχετικά με την ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού
(2011/2052 (INI))

Συντάκτρια γνωμοδότησης: Anna Záborská

PA_NonLeg

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων καλεί την Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να περιλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

- έχοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη, και ιδίως τα άρθρα 16, 30 και 31 αυτού,
- έχοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδιαίτερα τα άρθρα του 15, 21, 31, 34 και 36,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 13ης Οκτωβρίου 2005 σχετικά με τις γυναίκες και τη φτώχεια στην Ευρωπαϊκή Ένωση¹,
- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για την Ισότητα των Φύλων για την περίοδο 2011-2020²,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 6ης Μαΐου 2009 σχετικά με την ενεργητική ένταξη των ατόμων που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας³,
- έχοντας υπόψη τη στρατηγική για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών 2010-2015⁴,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 17ης Ιουνίου 2010 σχετικά με τη διάσταση του φύλου στο πλαίσιο της οικονομικής ύφεσης και της χρηματοπιστωτικής κρίσης⁵,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 5ης Ιουλίου 2011 σχετικά με το μέλλον των κοινωνικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος⁶,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 19ης Οκτωβρίου 2010 σχετικά με τις γυναίκες εργαζόμενες σε επισφαλείς θέσεις απασχόλησης⁷,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 8ης Μαρτίου 2011 σχετικά με το πρόσωπο της γυναικείας φτώχειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση⁸,
- έχοντας υπόψη την έκδοση της EUROSTAT για το 2010 «Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού – Ένα στατιστικό πορτρέτο της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2010»,

A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ακραία φτώχεια συνιστά παραβίαση των θεμελιωδών

¹ EE C 233 E, 28.9.2006, σ. 130.

² Συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2011, Βρυξέλλες.

³ P6_TA(2009)0371.

⁴ COM(2010) 491 τελικό.

⁵ P7_TA(2010)0231.

⁶ P7_TA(2011)0319.

⁷ P7_TA(2010)0365.

⁸ P7_TA(2011)0086.

δικαιωμάτων και σοβαρή προσβολή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας των γυναικών, των ανδρών και των παιδιών·

- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η μείωση της φτώχειας σε κοινωνίες φτωχών περιοχών επιτυγχάνεται κυρίως με την ενεργό συμμετοχή φτωχών γυναικών και κοριτσιών στην αναπτυξιακή διαδικασία·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γυναίκες με αναπηρίες βρίσκονται παγιδευμένες σε κοινωνικά ευπαθείς καταστάσεις και εκτεθειμένες σε σοβαρούς κινδύνους διακρίσεων, φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η φτώχεια επηρεάζει με διαφορετικό τρόπο τους φτωχούς ανθρώπους, γυναίκες και άνδρες, αγόρια και κορίτσια, δεδομένου ότι οι φτωχές γυναίκες και τα φτωχά κορίτσια αντιμετωπίζουν συχνά περισσότερες δυσκολίες όσον αφορά την πρόσβαση σε κατάλληλες κοινωνικές υπηρεσίες και εισοδήματα·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η χειραφέτηση των γυναικών με τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσής τους και την παροχή της δυνατότητας ενεργού συμμετοχής στην κοινωνική και οικονομική ζωή μιας χώρας αποτελεί βασικό στοιχείο για τη μακροπρόθεσμη βιώσιμη ανάπτυξη και την αντιμετώπιση της φτώχειας·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πλατφόρμα δεν λαμβάνει υπόψη τους ειδικούς παράγοντες που αφορούν το ανδρικό και το γυναικείο φύλο και δεν δίνεται επαρκής προσοχή στο ολόενα και περισσότερο γυναικείο πρόσωπο της φτώχειας·
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός παραβιάζουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα, ενώ βασικός στόχος των προγραμμάτων στήριξης του εισοδήματος είναι να βοηθήσουν τους ανθρώπους να ξεφύγουν από τη φτώχεια και να τους δώσουν τη δυνατότητα να ζήσουν με αξιοπρέπεια, πράγμα που είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τις γυναίκες δεδομένου ότι πλήττονται βαρύτερα από τη φτώχεια·
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αναπτυσσόμενες χώρες με μικρότερη ανισότητα μεταξύ των φύλων τείνουν να έχουν χαμηλότερα ποσοστά φτώχειας·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι συνέπειες του χάσματος αμοιβών λόγω φύλου στα εισοδήματα καθόλη τη διάρκεια του βίου, συνεπάγονται χαμηλότερες συντάξεις για τις γυναίκες και λαμβάνοντας υπόψη ότι, ως εκ τούτου, οι γυναίκες πλήττονται περισσότερο από τους άντρες από τη διαρκή και ακραία φτώχεια: το 22% των γυναικών ηλικίας 65 ετών και άνω αντιμετωπίζει κίνδυνο φτώχειας, σε σύγκριση με το 16% των ανδρών·
- Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι κατά τα τελευταία 10 χρόνια ο αριθμός των γυναικών σε κατάσταση φτώχειας έχει αυξηθεί δυσανάλογα σε σύγκριση με τον αριθμό των ανδρών·
- 1. καλεί την Επιτροπή/Eurostat να πραγματοποιήσει μια πλήρη ανάλυση σχετικά με τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό και να συμπληρώσει τα στατιστικά στοιχεία με ποιοτική και συμμετοχική προσέγγιση κατηγοριοποιημένα ανά φύλο και ηλικία, ώστε να αναδείξει το πρόβλημα της φτώχειας μεταξύ των ηλικιωμένων γυναικών· ελπίζει ότι το Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων θα συμβάλει, μόλις καταστεί πλήρως

επιχειρησιακό, στην επίλυση του προβλήματος της ανεπάρκειας συστηματικών και συγκρίσιμων δεδομένων κατηγοριοποιημένων ανά φύλο·

2. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα για την πρόληψη του ολοένα και περισσότερο γυναικείου προσώπου της φτώχειας με την προώθηση της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας των γυναικών, την καταπολέμηση του μισθολογικού χάσματος μεταξύ των φύλων και τη διευκόλυνση του συνδυασμού των εργασιακών και οικογενειακών καθηκόντων αναπτύσσοντας εγκαταστάσεις παιδικής μέριμνας, ένα σύστημα παροχής υπηρεσιών για εξαρτώμενα άτομα, την ισότιμη κατανομή της γονικής άδειας και την προώθηση ευέλικτων εργασιακών ρυθμίσεων·
3. επιμένει ότι οι κοινωνικές πολιτικές που καθορίζονται στην πλατφόρμα θα πρέπει να εφαρμόζονται παράλληλα με πολιτικές καταπολέμησης των διακρίσεων δεδομένου ότι για πολλά άτομα τα αίτια της φτώχειας εντοπίζονται συχνά στους περιορισμούς των ευκαιριών·
4. επικρίνει έντονα το γεγονός ότι στην ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού της Επιτροπής αγνοείται παντελώς η διάσταση του φύλου όσον αφορά τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό·
5. τονίζει ότι οι γυναίκες στις αγροτικές περιοχές συχνά δεν θεωρούνται μέρος του εργατικού δυναμικού αν και η συμβολή τους στην καθημερινή γεωργική εργασία είναι εξίσου σημαντική με τη συμβολή των ανδρών, με αποτέλεσμα να αποκλείονται κοινωνικά από τα δικαιώματά τους ως υπάλληλοι και είναι ευάλωτες στη φτώχεια·
6. καλεί την Επιτροπή να διασαφηνίσει τις κοινές αρχές που καθορίζουν το «καλάθι των βασικών αγαθών και υπηρεσιών» για να δώσει μια σαφή εικόνα της φτώχειας και των διακρίσεων λόγω φύλου, ηλικίας ή κοινωνικής προέλευσης·
7. καλεί την Επιτροπή να λάβει υπόψη τη σύσταση 92/441/ΕΟΚ¹ και την αναγνώριση σε αυτή «του θεμελιώδους ατομικού δικαιώματος επαρκών πόρων και παροχών που να εξασφαλίζουν αξιοπρεπή ανθρώπινη διαβίωση», υπενθυμίζοντας ότι πρόκειται για θέμα ζωτικής σημασίας για τις γυναίκες και τονίζοντας επίσης ότι ο βασικός στόχος των συστημάτων στήριξης του εισοδήματος πρέπει να είναι να βοηθούν τους ανθρώπους να εξέλθουν από τη φτώχεια και να τους δίνουν τη δυνατότητα να ζουν με αξιοπρέπεια, συμπεριλαμβανομένων των συντάξεων αναπηρίας και γήρατος οι οποίες διασφαλίζουν την αξιοπρέπεια αυτή· με δεδομένο τον στόχο αυτόν, συνιστά στην Επιτροπή να θεσπίσει κοινή μέθοδο υπολογισμού του ορίου επιβίωσης από την άποψη του κόστους ζωής (ένα «καλάθι αγορών» αγαθών και υπηρεσιών), έτσι ώστε να είναι σε θέση να αντλήσει στοιχεία από συγκριτικές μετρήσεις των επιπέδων φτώχειας και να καθορίσει μέσα κοινωνικής παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένου ενός συστήματος εξασφάλισης ελάχιστου εισοδήματος·
8. ζητεί διαρκή προσήλωση στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα επισιτιστικής βοήθειας για τους απόρους ως ένα από τα στοιχεία μιας φιλόδοξης, ολοκληρωμένης πολιτικής που επιδιώκει την καταπολέμηση της φτώχειας, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γυναίκες αποτελούν συχνά

¹ Σύσταση του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 1992 σχετικά με τα κοινά κριτήρια που αφορούν την επάρκεια πόρων και παροχών στα συστήματα κοινωνικής προστασίας (EE L 245, 26.08.1992, σ. 46).

τα πρώτα θύματα της πείνας·

9. ζητεί οι σχέσεις μεταξύ των γονέων και των παιδιών να αποτελέσουν αντικείμενο ιδιαίτερης προσοχής, για παράδειγμα μέσω προγραμμάτων που περιέχουν συγκεκριμένα μέτρα ειδικά προσαρμοσμένα στις εθνικές απαιτήσεις, τα οποία επιδιώκουν να παρέχουν τη μέγιστη και βέλτιστη δυνατή βοήθεια στους γονείς ή κηδεμόνες κατά την εκπλήρωση των γονικών καθηκόντων τους, προκειμένου να αποφεύγονται οι τοποθετήσεις των παιδιών σε κοινωνικά ιδρύματα ως απόρροια της μεγάλης φτώχειας ή να διασφαλιστεί ότι το μέτρο αυτό προβλέπεται μόνον ως ύστατη λύση·
10. καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν την επαρκή στήριξη των μόνων γονέων δεδομένου ότι αυτοί διατρέχουν πολύ μεγαλύτερο κίνδυνο έκθεσης στη φτώχεια από τις οικογένειες όπου και οι δύο γονείς διαθέτουν εισόδημα· στο πλαίσιο αυτό, καλεί επίσης τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν τη στήριξη των μόνων γονέων με την ίδρυση επαρκών ιδρυμάτων παιδικής μέριμνας και τη διευκόλυνση της πρόσβασης των μονογονεϊκών οικογενειών σε αυτά·
11. καλεί τα κράτη μέλη να παρέχουν τα κατάλληλα κοινωνικά επιδόματα για γυναίκες και άνδρες που φροντίζουν ηλικιωμένους, ασθενείς ή συγγενείς με αναπηρίες, και την Επιτροπή να διατηρήσει το ύψος των κονδυλίων που προορίζονται να χρησιμοποιηθούν από οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών για την καταπολέμηση και τον περιορισμό των επιπτώσεων της φτώχειας των γυναικών·
12. υπογραμμίζει ότι η καθολική πρόσβαση και οι οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες υποστήριξης όπως οι παιδικοί σταθμοί έχουν μεγάλη σημασία για την ισότιμη συμμετοχή γυναικών και ανδρών στην αγορά εργασίας, καθώς και ως μέσο για την πρόληψη και τη μείωση της φτώχειας·
13. καλεί την Επιτροπή να εξετάσει μια σειρά από κατευθυντήριες γραμμές και αρχές πλαίσιο με σκοπό τη διασφάλιση επαρκών και βιώσιμων συνταξιοδοτικών ρυθμίσεων, έτσι ώστε να καταπολεμηθεί αποτελεσματικά ο κίνδυνος της φτώχειας που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες ως αποτέλεσμα της επισφαλούς και σποραδικής απασχόλησης και των χαμηλών αποδοχών· σημειώνει ότι είναι αναγκαίο να διασφαλισθεί ότι οι διατάξεις πρόνοιας μπορούν να προσαρμοστούν καλύτερα στις ατομικές και οικογενειακές περιστάσεις, ενισχύοντας παράλληλα την αξία που αποδίδεται στη μητρότητα και στην παροχή φροντίδας·
14. καλεί τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στο πρόβλημα της φτώχειας των ηλικιωμένων γυναικών που οφείλεται στο γεγονός ότι λαμβάνουν χαμηλότερες συντάξεις, κάτι το οποίο αποτελεί επίσης συνέπεια των περιόδων ανεργίας που χρειάστηκε να αντιμετωπίσουν στη ζωή τους, προκειμένου να φροντίσουν τα παιδιά τους και άλλα εξαρτώμενα μέλη της οικογένειας·
15. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αναγάγουν την προοπτική που λαμβάνει υπόψη τη διάσταση του φύλου σε βασικό συστατικό όλων των κοινών πολιτικών και των εθνικών προγραμμάτων με στόχο την εξάλειψη της φτώχειας και την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού· επιπλέον, είναι της άποψης ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τη διάσταση του φύλου στα σχέδιά τους για την ανάκαμψη από την ύφεση·

16. ζητεί η αξιολόγηση κατά την εξαμηνιαία υπουργική συζήτηση στρογγυλής τραπέζης με αφορμή την παγκόσμια ημέρα εξάλειψης της φτώχειας (17 Οκτωβρίου) να γίνεται με τους ενδιαφερόμενους πολίτες και τις ενώσεις αρωγής των πλέον απόρων μέσα από μια προοπτική που θα λαμβάνει υπόψη τη διάσταση του φύλου λαμβάνοντας ως σημείο αναφοράς τους πιο φτωχούς μεταξύ αυτών·
17. είναι της άποψης ότι η εθελοντική εργασία μπορεί να διαδραματίσει σημαντικότερο ρόλο στην καταπολέμηση της φτώχειας, του κοινωνικού αποκλεισμού και της ανισότητας των φύλων· επισημαίνει ότι το 2011 έχει οριστεί ως Ευρωπαϊκό Έτος Εθελοντισμού και παροτρύνει τα κράτη μέλη να εντείνουν τις ανταλλαγές ορθών πρακτικών και να αναλάβουν αποτελεσματική δράση προκειμένου να στηρίξουν την εθελοντική εργασία και να διευρύνουν το πεδίο εφαρμογής της·
18. προτείνει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην ειδική κατάσταση και τις ανάγκες των ευάλωτων ομάδων γυναικών που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας (ηλικιωμένες, με αναπηρίες, γυναίκες που ζουν σε αγροτικές περιοχές, μετανάστριες, θύματα βίας και εμπορίας ανθρώπων) και να αναπτυχθούν μέτρα πολιτικής με βάση τη διάσταση του φύλου·
19. θεωρεί ότι οι δράσεις που προτείνονται στην πλατφόρμα πρέπει να αναγνωρίζουν τις συνέπειες των πολλαπλών διακρίσεων και να εισάγουν μέτρα προσανατολισμένα στην πολιτική όπως προβλέπεται σήμερα, για παράδειγμα, στην ισπανική και στη ρουμανική νομοθεσία, ειδικότερα δε πρέπει να αναπτυχθεί η έννοια της ισότητας των φύλων ώστε να αντιμετωπισθούν οι πολλαπλές διακρίσεις·
20. καλεί τον Πρόεδρό του να ζητήσει από τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων την εκπόνηση μιας μελέτης σχετικά με την πρόσβαση των πλέον απόρων ομάδων στο σύνολο των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους και σχετικά με τις διακρίσεις τις οποίες υφίστανται, με τη συμμετοχή των οργανώσεων στο πλαίσιο των οποίων τα άτομα που αντιμετωπίζουν καταστάσεις κοινωνικού αποκλεισμού μπορούν να εκφράζονται ελεύθερα.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	30.8.2011
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+ : 31 - : 0 0 : 1
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Regina Bastos, Edit Bauer, Emine Bozkurt, Andrea Češková, Tadeusz Cymański, Edite Estrela, Ilda Figueiredo, Zita Gurmai, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Nicole Kiil-Nielsen, Constance Le Grip, Astrid Lulling, Barbara Matera, Elisabeth Morin-Chartier, Siiri Oviir, Raül Romeva i Rueda, Nicole Sinclair, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Marc Tarabella, Britta Thomsen, Marina Yannakoudakis, Anna Záborská, Ρόδη Κράτσα-Τσαγκαροπούλου
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Lena Ek, Sylvie Guillaume, Mojca Kleva, Kartika Tamara Liotard, Katarína Neveďalová, Norica Nicolai, Licia Ronzulli, Αντιγόνη Παπαδοπούλου
Αναπληρωτές (άρθρο 187, παρ. 2) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Heide Rühle